

YENİ DÖNEMDE JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Oktay EKİNCİ
(JMO İl. Başkanı)

Önümüzdeki iki yıllık süreç içerisinde temel anlayışımız ya da ana ilkimiz, belirlenmiş gündemlerin peşinden gitmekten çok, belirlediğimiz gündemler çerçevesinde çalışmak üzere gitmek olmalıdır. Kendi ilgi alanından (spontane) gelişen gündemlerle değil, uzun vadeli stratejilerimize uygun olarak, iradi olarak belirlediğimiz ana programımızın yönlendirdiği bir çalışma biçimini temel almak olmalıdır.

Bu amaçla iki yıllık bu süreci tanımlayacak ana programımızın belirlenmesine çalışmamız, kafa yormamız gereklidir. Bu ana yolda ilerlerken konjonktürel/güncel güzergah değişikliklerimiz olsa bile, beklenmedik şekilde, hiç düşünmediğimiz bir noktada bulunsak dahi, süratle ana yolumuza dönmek için çaba sarfetmeli, tali yolların bizi provake etmesine fırsat vermemeliyiz. Ana programla birlikte temel strateji ilerimizi belirlemek için gerekli olan kurtulabilelim ve her rüzgarın bizi kuru bir yaprak gibi savunmasına izin vermeyelim.

BİR: YÖNETSEL YAKLAŞIM

- 1-Kendini iyi tanımlayan,
- 2-Üretken,
- 3-Demokratik ve kurumlaşmış,
- 4-Çevresi ile daha iletişimli,
- 5-Sorun değil, çözüm üreten bir JMO

1-KENDİNİ İYİ TANIMLAYAN BİR JMO

Her boyut, ve ölçekte, norm koymak, yöntem belirlemek için öncelikle elimizdeki

aygıtın/örgütün ya da organın imkan ve kabiliyetlerini bilmemiz gerekir. Bunun için örgütün yapısal, teknolojik ve çevresel boyutunu iyi analiz etmeliyiz. Bu durum: bizim örgüt ile ilgili tasarruflarımızda belirleyici olacaktır.

JMOVUN YÖNETİM YAPISI

Günümüzde yönetimler, toplumsal hayatın her alanında etkili olan, toplumsal hayatı yönlendiren ve toplumsal hayatın "onsuz olmaz bir unsuru" haline gelmiştir. Gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun, dünyadaki bütün ülkelerin, özellikle çok uluslu şirketlerin, uluslararası ilişkilerin yönetimi ve yöneticilere büyük önem verdikleri, bütün başarı ve başarısızlıkları yönetim sistemine veya yöneticilere atf yaparak açıklama eğiliminde oldukları söylenebilir. Hatta başarısız olarak nitelenen yöneticilerin değiştirilebilmesi demokrasinin ön koşulu olarak kabul edilir hale gelmiştir.

(Aykaç,1991.Yönetimin iyileştirilmesi, Amme İdaresi Dergisi, cilt24, sayı2).

Yönetim kavramının önemi vurgulandıktan sonra Jeoloji Mühendisleri Odasının Yönetim Kurulu oluşumuna bakıldığında; yapı, bir meslek odasının işleyişi açısından yeterli, odanın varlık nedeni ile uyumludur:

Başkan, »Başkan, yazman ve sayman her klasik örgüt yapısında olması gerekeni yönetim unsurları olarak yardır. Mesleki uygulamalar, yayın ve sosyal ilişkiler üyelikleri örgütün, güzelleştirme derneklerinden temel ayrımının yönetim yapısında şekillenmesini ifade etmektedir.

• Sorgulanması gereken şey, idealize edilmiş yönetimi yapısında her üyesinin işleyişe olan katkısının rasyonel! olarak saptanması, bu katkıların sağlanması için mükâllatın yetkinleştirilmesi, bu katkıların gelişmesi için önlemler alınması, her üyenin katkı ve önerisinin demokratik olarak, düşümsel ve pratik açıdan kabul görmesi, her kararın parça/bütün ilişkisi bağlamında yerini almasının alt yapısının oluşturulmasıdır. Hiçbir üyenin görevi hafife alınmamalı, hiçbir üye bir başkasının konumuna göre değerlendirilmemelidir. Bu amaçla her üyenin(etik ve yerinde olmak kaydı ile) işleyişe yönelik her talebi ciddiye alınmalı, öncelikler çerçevesinde her üyenin hizmetine gereken anlamı ve önem verilmelidir: Örgütün imkan ve kabiliyetleri yetersizliğin tüm unsurlarınca demokratik olarak kullanabilmelidir. Örgütün işleyişini yönetimin bir bütün olarak sırtlaması» her üyenin süreçten ve sonuçtan haberi olması» yönetimin her üyesinin etkin olarak yönetime katılması» üretken,, etkin ve demokratik bir örgütün olmazsa olmaz ilk koşuludur: Anlamsız, stratejik değeri olmayan» spontane gündemler, toplantılar» seyahatler, gereksiz katılım ve temsililerle yönetimin yıpranmasının önüne geçilmelidir. Bu yapılmadığı takdirde birileri çok yorulacak, çok yıpranarak, çok öne çıkarak ve doğal olarak da örgüt, doğru ya da yanlış bu kişilerce şekillendirilecektir.

JMOWUN TEKNOLOJİ DURUMU

• Jeoloji Mühendisleri Odası eldeki fizik olanaklar açısından belirli bir potansiyele sahip olmasına karşın, bu olanakların kullanımı konusunda birçok sorun kendini göstermektedir. Bunlardan başlıcası mekan kullanımındaki düzensizlik, dengesizlik, amaçsızlıktır. Bu durum hem çok elemanla istenilen hizmetlerin verilememesini getirmektedir. Her örgütün biçimsel veya formel boyutunu oluşturan tanımlanmış bir hiyerarşinin olmaması, kurumlaşma, süreklilik,, hafıza(arşivleme), amaca

yönelik zamanlama gibi son derece hayati fonksiyonları zaafa uğratar ve bir etap sonra yönetim organının temel görevi ayrıntılarla uğraşma dönüşür; ana amaç, ikincil ve üçüncül işlerle provoke edilir.

• Bu tespit doğrultusunda, süratle büro katı yeniden düzenlenmelidir., Yönetimin sekreteryasını sağlamak için büro amirinden ayrı bir sekreter ve sekreter odası oluşturulmalıdır. Bu kişinin görevi yönetimin temsil işlerini programlamak, yönetim kurulu üyeleri arasındaki iletişimi sağlamak, üyelerin doğrudan diğer büro elemanları ile olan irtibatını sağlamak olmalıdır: Bu yapılmadığı takdirde birçok üyeden direktif alan büro elemanları yönetilenin yöneteni yönetmesi kavramını JMO'da içselleştirecektir, zaten bu durum aslında içselleşmiştir.

• Yönetim kurulu üyelerinin çalışma ortamının yeniden düzenlenmesi son derece hayati öneme sahip bir konu olmasına karşın, mevcut anlayışla devam edilmesi süreklilik, uzmanlaşma, konsantrasyon, sahiplenmemek ve zaman kaybı gibi ciddi sorunlar yaratacaktır ve halen bu sorun zaten vardır. Yönetimin her şey demek olduğu ve bir örgütün yaptığı ya da yapmadığı herşeyden yönetimin sorumlu olduğu modern yönetim anlayışına rağmen, çalışmayan bir yönetimin olduğu bir yerde,, ortalığın ne zaman toplandıkları belli olmayan komisyona ayrılmış odalarla atıl olarak doldurulduğu, birçok fonksiyonlu bir odalarının dahi düşünüldüğü ancak kendilerine oturacak yer dahi bulamayan bir yönetimin olduğu bir yerde, örgütün etkililik ve verimliliğinin yeniden değerlendirilmesi gerekecektir.

2- ÜRETKEN BİR JMÜ

• JMO'nun Ana Tüzüğü'nde yönetim kurulu üyelerinin görevleri ayrı ayrı tanımlanmış olsa da her üyenin ayrıca yönetimin vereceği görevi yapacağı belirtilmiştir. Ancak bu son ibare abartılmama!! ve herkesin her şeye müdahale

ettiği bir kaos yaratılmamalıdır. Üyeler elbette bi lgj, biri kim ve tecrübelerini bi rbirleri ne aktarmalıdır ve özellikle buna gayrette edilmelidir, Ancak bir örgütün en önemli boyutu olan formal ilişkiler bu şekilde yok edilmemelidir, her işin asıl sahibinin belli olması gereklidir.

- Mevcut olan kurul ve komisyonların işlevselliği yeniden gözden geçirilmeli, etkili, sürekli, fonksiyonlu ve yetki genişliği çerçevesinde yetkilendirilmiş ve sorumluluk sahibi bir işleve kavuşmalıdırlar. Değişen çevresel koşullara uygun yeni kurul ve komisyonlar oluşturulmalıdır.

• Oda yönetim kurulu üyeleri ile kurul ve komisyonların ayrı ayrı evrak ve yazışmalarının ayrı l ması, arşivi n yeniden ol u ştu ro lması, elektronik ortama taşınması hızlı, etkin bir çalışma dönemi için bir zorunluluk olsa gerektir.

3* DEMOKRATİK VE KURUMLAŞMIŞ JMO

• Örgütü bağlayan her konuda ' mümkün olduğunca yönetimin tüm üyelerinin bilgilendirilmesi için çaba gösterilmesi. Beklenen med ê k gelişmelerde dahi bu noktaya önem verilmeli ve hassas davranılmalıdır.

• Oluşturulan kurul ve komisyon üyeleri dışındaki kişilerin görüş,, bildiri ve makaleleri basın-yayın kuruluşları ve oda yayım organlarında yayınlanmamalıdır.

• Kurul ve komisyonlar konuları ile ilgili yasa-tüzük ve yönetmelik gibi değişen mevzuat hükümlerinden haberdar edilmelidirler. Kendi arşivlerinde bu belgeler saklanmalıdır:

• JMO'nun diğer organları, taşra şubeleri ve temsilciliklerinin her türlü faaliyetleri ve etkinlikleri parça-bütün ilişkisine uygun olarak yürütülmelidir. Bu organların Odanın merkez yönetimine katılmaları özendirilmeli ancak demokratik merkezîyetçilik çerçevesinde Oda'yı bağlayan her

türlü faaliyetleri izlenmelidir.

4-ÇEVRESİ İLE İLETİŞİMLİ BİR JMO

• Özellikle Üniversitelerle olan iletişim konusunda Oda üzerine düşen çabayı göstermelidir.

• Talebi halinde üye yapmak zorunda olduğu her jeoloji mühendisinin mesleki hayatta hem etik açıdan hem de hizmet kalitesi açısından denetlenmesinde taraf olan JMO'nun Üniversitelerdeki jeoloji mühendisliği eğitiminin kalitesi ve sorunlarını sürekli olarak gündemde tutması, açılan her bölümün JMO camiasında tartışılması n m sağlan ması ve akademik emi k anlamdaki sorunlar hakkında baskı grupları oluşturulmalıdır.

• Üyelerin temsil edildiği ancak hizmetlerin bir formata kavuşmadığı kurumlarda (belediyeler .vs) üyelere yönelik kurs, seminer gibi hizmet içi eğitime önem verilmelidir.

• Özel büroların sorunları, hizmeti erde standan rdizasyon açısı ndan bir komisyon tarafından! izlenmeli ve denetlenmelidir.

5-SORUN DEĞİL ÇÖZÜM ÜRETEN BİR JMO

- Günlük gelişmelerin ardından gitmeyen,
• Uzun mesafeli bir koşuya göre hazırlanan,
• Palyatif çözümler önermeyen, stratejik çözümler sunan,

• Gereksiz yere kendini ve çevresini tüketmeyen,

• Kuralsızlığın mağkum edildiği, saygın, güvenilir, gelenekleri olan, kurumlaşmış, sürekli bir JMO,

• Daha iyi örgütlenmiş, üreten,, etkili bir JMO için gerektiğinde;

• Anketlerle, toplantılarla, paneller ve proje yarışmaları ile kendini sorgulamaya açan bir jeoloji mühendisleri odası için gayret ve çaba gösterilmelidir.